

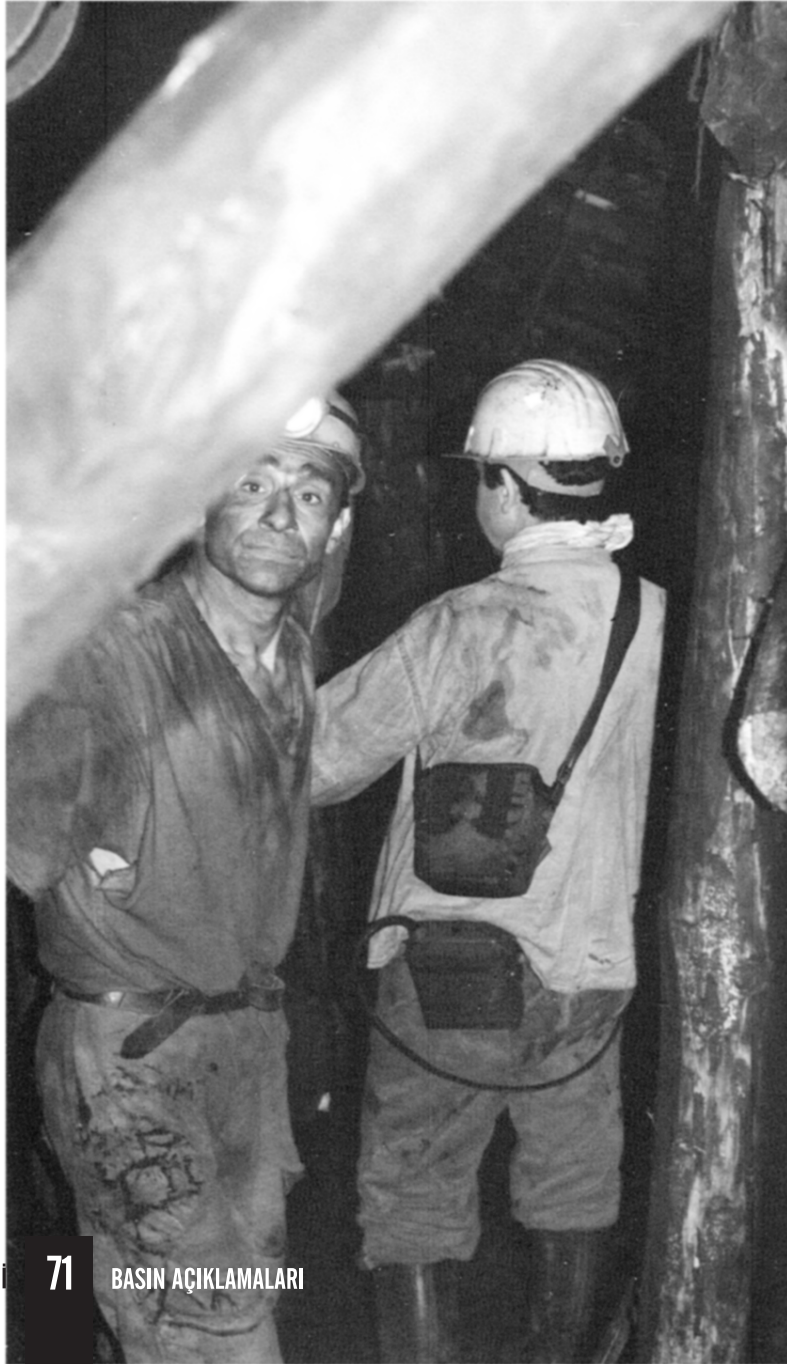
Anayasa Mahkemesi'nin Maden Yasası'nda Yapılan Değişiklikleri İptal Etmesinden Sonra; Danıştay Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği İle İlgili Yürütmeyi Durdurma Kararı Verdi

Anayasa Mahkemesi; madencilik adı altında hiçbir çevre koruma kaygısı taşımadan, ülkemizin yer altı varlıklarının küresel sermayeye peşkeş çekilmesi, Bergama hareketi ile elde edilen pek çok toplumsal ve hukuksal kazanımın yok edilmesi amacıyla 5177 Sayılı yasa ile değiştirilen 3213 sayılı Maden Yasası'nın 7. maddesini Anayasaya aykırı bularak 15.01.2009 tarihinde iptal etmişti. Ancak Anayasa Mahkemesi kararında, iptal kararının bir yıl sonra yürürlüğe gireceği belirtilmişti.

Anayasa Mahkemesi aynı kararında, Çevre Kanunu'nun 10.maddesinde 13.05.2006 tarihinde 5491 sayılı yasayla yapılan değişiklikle getirilen "Petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır" hükmünü de iptal etmişti. Anayasa Mahkemesi bu iptal kararının ise altı ay sonra yürürlüğü gireceğini belirlemişti.

Danıştay Sekizinci Dairesi, 10.02.2009 tarihli kararı ile Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararından Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin ve bu yönetmelikte yapılan değişikliklerin yasal dayanağını yitirdiğini belirtilerek yönetmeliğin iptali istenen bütün maddeleri hakkında Yürütmeyi Durdurma kararı verdi.

Danıştay, Anayasa Mahkemesi kararından sonra ortaya çıkan hukuksal boşluğu değerlendirerek devlete Anayasa'nın

56.maddesinde verilen çevreyi koruma ödevi ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası çevre sözleşmeleri karşısında yönetmeliğin uygulanmaya devam edilmesi halinde Anayasa ve yasalarda dava konusu yönetmeliğe üstünlüğü ilkesinin zedeleneceğinin altını çizmiştir.

Danıştay'ın Yürütmeyi Durdurma kararına göre; "*Orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askeri yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlarda(...)* yapılacak maden arama ve işletme faaliyetlerinin neden olabileceği zararlar ve bu alanların geri kazanılmasının olanaksızlaşması, Anayasa'nın ve bu alanlara ilişkin özel düzenlemeler ile Anayasa'nın 90. maddesine göre onaylanmış çevrenin korunmasına ilişkin uluslararası anlaşmaların ihlali anlamına gelecektir.(...) Anayasa Mahkemesi kararının Resmi Gazete'de yayımlanmasından bir yıl sonra yürürlüğe girecek olmasının Yönetmeliği bu süre için, hukuka uygun hale getireceğini kabul etmek, Anayasa ve yukarıda sayılan yasalarla Devlete verilen çevre koruma görevinin yerine getirilmesini olanaksız kılar."

Aynı şekilde Danıştay kararına göre; "*Ortaya çıkan bu hukuksal durum karşısında, Yönetmeliğin uygulanması durumunda maden arama faaliyetlerinin çevresel etki değerlendirmesine tabi tutulmaksızın yapılması açısından da Anayasa ve Yasalar ile uluslararası sözleşmelere aykırı sonuçlar doğabilecektir.*"

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ile yurttaşlar tarafından açılan davalarda verilen kararların kendisi kadar, gerekçeleri de çevre sağlığı ve canlı yaşamı ile ülkemizin doğal varlıklarının korunması alanında önemli bir kazanım niteliğindedir.

Anayasa Mahkemesi ve Danıştay Kararlarından sonra;

Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğine dayanılarak verilen madencilik izinlerinin

(Bergama-Ovacık, Efemçukuru, Kışladağ, Ulukışla vb) tamamı geri alınmalıdır.

~Maden, Jeotermal Kaynakları ve Petrol Arama Faaliyetleri de ÇED'e tabi olmalıdır. Artık ÇED incelemesi olmadan hiçbir arama faaliyeti yapılamamalıdır. Kaz Dağları, Kozak Yaylaları, Efemçukuru ve diğer yöreler, altın arama faaliyeti adı altında ÇED süreci işletilmeden numune alımı, sondaj yarma, galeri ve kuyu açma gibi çevre kirlenmesine yol açabilecek, doğal yapıyı bozucu arama faaliyeti yapılamamalıdır.

~Yönetmelik çıkarılması beklenmeden faal durumda olan işletmelerin, çevreyi kirlenmelerine ve ekolojik dengeyi bozmalarına göz yumulmamalıdır. Bu tür faaliyetlerin hemen durdurulması gerekmektedir.

~Bergama'da çok sayıda alınan yargı kararı yok sayılarak, ABD Büyükelçisi'nin de ricası ile verilen imar planları mahkemece iptal edilmesine karşın, imar planı olmadan, üstelik kapasite artırılarak faaliyet sürdürülmektedir. Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin Yürütmesi Durdurulan 77.maddesine dayanılarak; Bergama Ovacık Altın Madeni için Yönetmeliğin 77. maddesi düzenlemesi gereği imar planı olmadan, yapı kullanma izni olmadan verilen 18.05.2006 tarihli 10 numaralı açılma ruhsatı geri alınmalıdır.

~Danıştay Kararı, 10.02.2009 tarihi itibarıyla geçerli bir karardır. Bu nedenle Ovacık Altın Madeni ile ilgili KOZA Altın İşletmeleri A.Ş.'ye verilen 18.02.2009 tarihli ÇED Olumlu İşleminin de Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

~Son olarak yasama organının belirlemesi gereken ve yasayla düzenlenmesi gereken madencilik faaliyetlerinin, yönetmelikle belirlenmesinden vazgeçilmelidir. Nerelerde, hangi koşullarda madencilik yapılacağına Türkiye'nin taraf olduğu sözleşmeler ve yargı kararları dikkate alınarak küresel sermayenin değil, halkın çıkarlarını gözeterek bir anlayışla ülkemizin doğal varlıkları ile tarihi ve kültürel zenginliklerini koruyacak yasal bir düzenleme acilen hayata geçirilmelidir.

**TMMOB Çevre Mühendisleri Odası,
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası,
TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası,
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası**